

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΔΙΟ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
(Π.Ε.Α.Α.)

Παραγωγικές Διαδικασίες & Υγεία

Δήμητρα Σπυροπούλου
Επίτιμη Σύμβουλος
Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Η Ε.Α.Α. μετεξέλιξη της Π.Ε. προαπαιτεί «πρασίνισμα» των Π.Σ.

- Είναι **αυτόνομο και ενιαίο** για όλους τους βηματισμούς με κοινές αρχές διδασκαλίας και μάθησης
- Προτάσσει τις αρχές και τις αξίες της Α.Α. σε μια προσπάθεια εμποτισμού τους στα **Π.Σ. των άλλων διδακτικών μαθησιακών πεδίων** με ανάλογη θεματολογία, Π.Μ.Α. και δραστηριότητες σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα.
- Εξασφαλίζει τη **διασύνδεση** βασικών περιβαλλοντικών θεμάτων **από την Πρώτη Σχολική Ηλικία μέχρι το Γυμνάσιο**, δημιουργώντας το υπόβαθρο για μια εποικοδομητική και διερευνητική μάθηση.
- Αποσκοπεί στον εντοπισμό και τη διερεύνηση περιβαλλοντικών ζητημάτων και προβλημάτων και την αναζήτηση προτάσεων-λύσεων **στη λογική “τι πρέπει να γνωρίζει για να κάνει ο μαθητής/τρια, ο πολίτης, το κράτος και η Ε.Ε.”.**

Τα νέα στοιχεία του Π.Σ.

- **Εστίαση** στον επαναπροσδιορισμό των αναγκών του ατόμου και της κοινωνίας
- **Αναθεώρηση των αξιών** που έχουμε υιοθετήσει ως άτομα και ως κοινωνίες
- **Διεύρυνση / προσαρμογή της θεματολογίας** της UNECE σε τοπικά και εθνικά ζητήματα και προβλήματα
- **Καταμερισμός ανά τάξη θεμάτων-κλειδιών** με βάση τα διδασκόμενα γνωστικά αντικείμενα της τάξης
- **Διάρθρωση των υποθεμάτων** με κριτήρια το βαθμό δυσκολίας, τη συνθετότητα του ζητήματος / προβλήματος, τη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών
- **Επιλογή της Επίλυσης Προβλήματος**, ως βασική διδακτική στρατηγική, η οποία συνοδεύεται από ομαδοσυνεργατικές τεχνικές
- **Συνεργασία** Σχολείου- Οικογένειας-Τοπικής Κοινότητας/Δήμου
- **Νέες διαστάσεις** : Τοπική Κοινωνία , Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια Κοινότητα

Βασικοί Οργανωτές του Π.Σ.

- Η **διεπιστημονικότητα**
- Η εστίαση σε **πραγματικά ζητήματα και προβλήματα** όπως η ειρήνη, η υγεία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ενεργειακή κρίση, η μείωση και υποβάθμιση φυσικών πόρων, η παρακμή των πόλεων, η ανισότητα φύλων και φυλών, η υπερκατανάλωση, κ.ά..
- Οι **διερευνητικές-βιωματικές δράσεις** (inquiry based science teaching, project based learning)
- Η **διαθεματικότητα** και το άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία με την ανάδειξη φυσικών, ιστορικών, πολιτιστικών, πολιτισμικών χαρακτηριστικών κάθε περιοχής.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ Π.Σ.

- A. Η καλλιέργεια της περιβαλλοντικής συνείδησης των μαθητών/τριών και η διαμόρφωση περιβαλλοντικά εγγράμματων πολιτών, ικανών να λαμβάνουν αποφάσεις και να συμμετέχουν στην πρόληψη ή επίλυση περιβαλλοντικών προβλημάτων.
- B. Η συμμετοχή όλων των μαθητών/τριών σε Σχέδια Εργασίας / projects :
- **μικρής χρονικής διάρκειας** στο πλαίσιο των γνωστικών αντικειμένων, ως προέκταση μιας διδακτικής ενότητας.
 - **μεγαλύτερης χρονικής διάρκειας** στο πλαίσιο των Βιωματικών Δράσεων -Συνθετικών Δημιουργικών Εργασιών, **είτε αυτόνομα είτε στο πλαίσιο γνωστικών αντικειμένων**

Γενικοί Στόχοι (UNESCO - UNEP & UNECE)

Γνωστικοί, Αξιακοί, Διαδραστικοί

Οι μαθητές και οι μαθήτριες

Μαθαίνουν πώς να μαθαίνουν : θέτουν ερωτήματα, διερευνούν έννοιες, φαινόμενα, ζητήματα, οριοθετούν και επιλύουν ένα πρόβλημα.

Μαθαίνουν να κάνουν: εφαρμόζουν ότι μαθαίνουν στην καθημερινή ζωή, δρουν με αποφασιστικότητα και αντιμετωπίζουν περιπτώσεις κρίσεων και κινδύνων.

Μαθαίνουν να είναι : αποσαφηνίζουν αξίες, έχουν αυτοπεποίθηση, αυτοεκτίμηση και ανταπεξέρχονται κάτω από πίεση.

Μαθαίνουν να συνεργάζονται: κατανέμουν ευθύνες, δρουν με υπευθυνότητα και σεβασμό προς τους άλλους και συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων.

15 Θεματικές Ενότητες : 6 θ.ε. ανά Τάξη

- Τοπικό περιβάλλον Ν, Α', Γ', Στ', Α' Γυμν.
- Περιβάλλον και Υγεία Ν, Β', Γ', Α' Γυμν.
- Διαχείριση Υδάτινων Πόρων
- Γεωποικιλότητα/Ποιότητα εδάφους και υπεδάφους
- Αειφόρος Διαχείριση των Δασών
- Απώλεια Βιοποικιλότητας

- Ενεργειακό Ζήτημα- Οικολογικό Αποτύπωμα Α', Γ', Ε', Στ', Β' Γυμν.
- Κλιματική Αλλαγή Ν, Στ', Β' Γυμν.
- Βιοτεχνολογικές Εφαρμογές και Περιβάλλον Γ' Γυμν.

- Αειφόρο Σχολείο και Αειφόρος Κατοικία Β', Δ', Στ', Α' και Β' Γυμ.
- Αειφόρος Παραγωγή και Κατανάλωση Α', Β', Β' και Γ' Γυμν

- Πολιτιστική Κληρονομιά-Πολιτισμική Ποικιλότητα
- Περιβάλλον και Προβλήματα Ανθρωπίνων και Κοινωνικών Σχέσεων
- Ανάπτυξη Αστικών, Αγροτικών, Παράκτιων και Νησιωτικών Περιοχών
- Φυσικές και Τεχνολογικές Καταστροφές - Διαχείριση Περιβαλλοντικών Κρίσεων Γ', Δ', Ε', Στ', Β' Γυμν.

Διδακτικές στρατηγικές του Π.Ε.Α.Α.

Οι γενικές και ειδικές διδακτικές στρατηγικές του Π.Ε.Α.Α. είναι :

Επίλυση Προβλήματος (Εντοπισμός ζητήματος/ προβλήματος - Διερεύνηση αιτιών και επιπτώσεων - Εξεύρεση και επιλογή λύσης/σεων - Λήψη αποφάσεων - Δράση)

- Βιβλιογραφική - Διαδικτυακή Έρευνα
- Καταιγισμός ιδεών
- Χαρτογράφηση Εννοιών
- Μελέτη Περίπτωσης
- Μελέτη στο Πεδίο
- Αντιπαράθεση Απόψεων,
- Παιχνίδια Ρόλων,
- Αφήγηση κ.ά..

Υγεία - Παραγωγικές διαδικασίες - Υγεία

Πρωτογενής τομέας : Γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, μεταλλεία, δάση

Συμπεριλαμβάνει παραγωγικές δραστηριότητες που αφορούν :

- στη βιολογική γεωργία, κτηνοτροφία, μελισσοκομία, στην αειφορική αλιεία,
- στην ορθολογική εξόρυξη και εκμετάλλευση ορυκτών πόρων,
- στη διαχείριση οικοσυστημάτων και δασών, κ.ά.

Δευτερογενής τομέας : Βιομηχανία, κατασκευές

Συμπεριλαμβάνει παραγωγικές δραστηριότητες που αφορούν:

- στην κατασκευή ειδών/προϊόντων με υλικά φιλικά προς το περιβάλλον και την υγεία,
- στη συσκευασία προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας,
- στην κατασκευή βιοκλιματικών κτηρίων,
- στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές,
- στην επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση αποβλήτων και απορριμμάτων, κ.ά..

Τριτογενής τομέας : Εμπόριο, διακίνηση προϊόντων, υπηρεσίες

Συμπεριλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν :

- στο εμπόριο των βιολογικών ειδών/προϊόντων,
- στον αειφόρο τουρισμό και οικοτουρισμό, καθώς και όλες τις απαραίτητες υπηρεσίες για τη διακίνηση αυτών, κ.ά.

Τεταρτογενής τομέας: Υπηρεσίες πνευματικού χαρακτήρα, παροχή συμβουλών και πληροφοριών, έρευνα, κτλ

Συμπεριλαμβάνει τις ερευνητικές δραστηριότητες που αφορούν :

- στην αειφόρο ανάπτυξη,
- στην εφαρμογή διαδικασιών περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου της βιομηχανικής παραγωγής,
- στον αγροτουρισμό, κ.ά.

Τάξη	Δημοτικό : Θεματικές Ενότητες στο Π.Σ.
Π.Σ.Η	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση Υδάτινων Πόρων - Ρύπανση του νερού... Α΄ σ. 26 • Περιβάλλον και Υγεία- Επικίνδυνα υλικά και αντικείμενα στο σχολείο και στο σπίτι και Τρόποι προφύλαξης... Β΄ σ. 33 • Αειφόρο Σχολείο και Κατοικία - Αερισμός, Φωτισμός , Κλιματισμός, Β΄ σ. 34 • Αειφόρος Παραγωγή και Κατανάλωση -Διαφήμιση και Υπερκατανάλωση,... Β΄ σ. 36 • Περιβάλλον και Ζητήματα Ανθρωπίνων και Κοινωνικών Σχέσεων -Ανάγκες και Δικαιώματα των παιδιών - Παιδική εργασία,... Β΄ σ. 41
Γ΄	<ul style="list-style-type: none"> • Περιβάλλον και Υγεία- Ένδυση και Υπόδηση,... Γ΄ σ. 44 • Γεω-Βιο- ποικιλότητα - Ρύπανση εδάφους και υπεδάφους, Γεωργική Παραγωγή και Υγεία,... Γ΄ σ. 46
Δ΄,Ε΄, Στ΄	<ul style="list-style-type: none"> • Αειφόρος Διαχείριση των Δασών, ... Δ΄ σ.58 • Φυσικές και Τεχνολογικές Καταστροφές και Διαχείριση Περιβαλλοντικών Κρίσεων - Πλημμύρες, Σεισμοί, Χημικά και Πυρηνικά Ατυχήματα,... Δ΄, Ε΄, Στ΄ • Διαχείριση Υδάτινων Πόρων - Υδάτινοι Αποδέκτες, Ρύπανση - Μόλυνση, Ε΄ σ. 67 • Γεω-Βιο-Ποικιλότητα -Χρήσεις Γης , Ρύπανση - Μόλυνση,... Ε΄ σ.69 • Περιβάλλον και Ζητήματα Ανθρωπίνων και Κοινωνικών Σχέσεων- Ειρήνη και Πόλεμος, Επιπτώσεις στο Περιβάλλον, Αντιπαραγωγικές Διαδικασίες,... Στ΄ σ. 88

Τάξη

Γυμνάσιο : Θεματικές Ενότητες στο Π.Σ.

- Α' **Ανάπτυξη Αστικών, Αγροτικών, Παράκτιων και Νησιωτικών Περιοχών-** Αειφόρος Γεωργία, Αειφόρος/Εναλλακτικός Τουρισμός, Εργαστήρια παραδοσιακής τέχνης και Βιοτεχνίες παραγωγής προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης **σ.95**
- Περιβάλλον και Υγεία-**Ρύπανση και Μόλυνση φυσικών πόρων, Ρύπανση εσωτερικών χώρων, Ηχορύπανση, Ηλεκτρομαγνητική Ακτινοβολία **σ.100**
- Β' **Αειφόρος Παραγωγή και Κατανάλωση-**Αγροτική και κτηνοτροφική παραγωγή, Συμβατική ολοκληρωμένη, βιολογική γεωργία, Αλιεία-Υπεραλίευση, Ποιότητα τροφίμων, Βιολογικά προϊόντα, Αγροτουρισμός, Οικοτουρισμός, Δίκαιο εμπόριο **σ.118**
- Φυσικές και Τεχνολογικές Καταστροφές και Διαχείριση Περιβαλλοντικών Κρίσεων** - Σεισμοί και Ηφαίστεια, σ.121
- Βιοτεχνολογικές Εφαρμογές και Περιβάλλον** - Γ.Τ.Ο., Παραγωγή και Κατανάλωση τροφής από Γ.Τ.Ο., Επιπτώσεις στο περιβάλλον, την υγεία και την οικονομία, **σ.130**
- Γ' **Αειφόρος Παραγωγή και Κατανάλωση** -Υπερκατανάλωση, Πράσινη κατανάλωση, Κατανάλωση σε ατομικό, οικογενειακό και παγκόσμιο επίπεδο, Δικαιώματα καταναλωτή, **σ.135**

Κριτήρια και Εργαλεία Αξιολόγησης

ΚΡΙΤΗΡΙΑ

- Η επίτευξη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
- Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε
- Η πρωτοτυπία αντιμετώπισης του ζητήματος /προβλήματος
- Η διαθεματική προσέγγιση
- Το πλήθος, η ετερογένεια και η ποιότητα των πηγών που επιλέχθηκαν
- Η οργάνωση και επεξεργασία των στοιχείων
- Η εξαγωγή/ τεκμηρίωση των συμπερασμάτων
- Η σύνθεση και παρουσίαση της εργασίας

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

1. Ερωτηματολόγια pre -post test
2. Παρατήρηση και Συνέντευξη
3. Ημερολόγιο
4. Φάκελος Εργασίας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!

- dspyrop22@gmail.com
- dspyrop@pi-schools.gr